

§ 77

Revidering av avgifter och tillämpningsregler inom äldre- och funktionshinderomsorgen i Knivsta kommun

KS-2018/412

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige besluta att revidera avgifter inom äldre- och funktionshinderomsorgen.

Sammanfattning av ärendet

Förslaget innebär en revidering av avgifter för äldre- och funktionshinderomsorgen. Förändringarna är mest språkliga och anpassade till gällande praxis. Socialnämnden föreslår också i ärendet att avgiften förtrygghetslarm ska ingå i maxtaxan.

Underlag i ärendet

- Beslut från socialnämnden, § 184, 2018-05-31
- Socialnämndens förslag på beslutshandling, 2018-05-31
- Socialnämndens tjänsteskrivelse 2018-05-21

Arbetsutskottet överlämnade ärendet utan eget ställningstagande.

Beslutet skickas till

Akten

§ 184

Revidering av avgifter och tillämpningsregler inom äldre- och funktionshinderomsorgen i Knivsta kommun

SN-2018/146

Beslut

Socialnämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige besluta att revidera avgifter inom äldre- och funktionshinderomsorgen.

Yrkande

Britt-Louise Gunnar (S) yrkar bifall till förslaget.

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnden föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att revidera avgifter för äldre- och funktionshinderomsorgen. Förändringarna är mest språkliga och anpassade till gällande praxis. Socialnämnden föreslår också i ärendet att avgiften för trygghetslarm ska ingå i maxtaxan.

Underlag i ärendet

Socialnämndens arbetsutskotts beslut 2018-05-17, § 60 – OJUSTERAT

Tjänsteskrivelse, 2018-05-21

Avgifter och tillämpningsregler inom äldre- och funktionshinderomsorgen i Knivsta kommun har varit utsända.

Socialchef Mats Ståhl Elgström informerar muntligt.

Avgifter och tillämpningsregler inom äldre- och funktionshinderomsorgen i Knivsta kommun

FÖRSLAG FRÅN SOCIALNÄMNDEN 2018-05-31

Dokumenttyp:	Taxor, regler
Diarienummer: -	KS-2018/412
Beslutande nämnd:	Kommunfullmäktige
Beslutsdatum:	XXX
Giltighetstid:	Till och med år 2020
Dokumentansvarig:	Socialchef

Innehåll

1.	Allmänt.....	4
1.1	Huvudprinciper i avgiftsreglerna.....	4
1.1.1	Högekostnadsskydd	4
1.1.2	Högekostnadsskydd i ordinärt boende	4
1.1.3	Högekostnadsskydd i särskilt boende	5
2	Avgifter som avses	5
2.1	Avgifter som ingår i vård, omsorg och socialt stöd enligt socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen	5
2.2	Avgifter för olika boendeformer.....	6
2.3	Övrigt.....	6
2.4	Avgift för transport av avliden	6
3	Avgifter	6
3.1	Hemtjänst.....	6
3.1.1.	Hemtjänsttaxa i ordinärt boende	6
3.2.	Trygghetslarm.....	7
3.3.	Avgift för tillfällig vistelse i särskild boendeform enligt Sol.....	7
3.4.	Avgift för dagverksamhet.....	7
3.5.	Avgift för HSL-insatser	7
3.6.	Avgiftsfria insatser	8
3.7.	Omvårdnadsavgift i särskild boendeform.....	8
3.7.1.	Makar och sammanboende som båda flyttar till särskild boendeform.....	8
3.7.2.	Debitering och reducering av omvårdnadsavgift	8
3.7.3.	Boendeavgift i kommunens särskilda boendeformer	8
3.7.4.	Hyreskontrakt	8
3.8.	Kost.....	9
3.8.1.	Avgift för kost	9
3.8.2.	Kostavgift i särskilt boende.....	9
3.8.3.	Kostavgift vid tillfällig vistelse enligt.....	9
3.8.4.	Kostavgift vid korttidsvistelse enligt LSS.....	9
3.8.5.	Reducering och avdrag av matserviceavgift	9
3.8.6.	Näringspreparat	10
3.9.	Transport av avliden	10
4	Inkomstbegrepp.....	11
4.1	Huvudregel	11
4.2	Följande inkomster räknas samman	11

4.3	Följande skatter och avgifter avräknas från inkomsterna.....	11
4.4	Ändrade inkomstförhållanden	11
5	Bostadskostnader.....	13
5.1	Beräkning av bostadskostnader	13
6	Förbehållsbelopp	13
6.1	Förbehållets storlek.....	13
6.2	Höjning av förbehållsbeloppet.....	14
6.2.2	Generell höjning	14
6.2.3	Individuell höjning	14
6.3	Sänkning av förbehållsbeloppet.....	14
6.3.2	Generell sänkning.....	14
6.3.3	Individuell sänkning	14
6.4	Särregler för barn och ungdomar	15
6.5	Tillägg för hushåll med barn eller ungdomar 0-18 år.....	15
6.6	Beslut om förbehållsbelopp	15
6.7	Beslut om prisbasbeloppet.....	15
7	Jämkningsregler	16
7.1	Ensamståendes flyttning till särskild boendeform.....	16
7.2	Jämkning när en av två makar flyttar till en särskild boendeform	16
7.2.2	Tudelningsprincipen.....	16
7.2.3	Kvarboendeskydd.....	16
7.2.4	Omprovning vid ändrad pensionsstatus	16
7.3	Jämkning vid tillfällig vistelse i särskild boendeform.....	17
7.3.1	Jämkning av bostadskostnaden	17
7.3.2	Tillämpning för makar vid tillfällig vistelse	17
7.4	Jämkning vid sjukhusvistelse	17
7.5	Sammanboende.....	17
8	Allmänna bestämmelser	18
8.1	Debiteringsrutiner.....	18
8.2	Försäkringsfall	18
8.3	Retroaktiv debitering och återbetalning	18
8.4	Uppgiftsvägran	18
8.5	Boende i annan kommun eller i privat anläggning.....	18
8.6	Allmän årlig omprovning av avgifter	18
8.7	Avgiftsbefrielse	18
8.8	Beslut om avgifter och jämkning.....	19
9	Överklagningsrätt	19

AVGIFTER OCH TILLÄMPNINGSREGLER INOM ÄLDRE- OCH FUNKTIONSHINDEROMSORGEN

1. Allmänt

Riksdagen reglerar genom lagstiftning vad kommunerna får ta ut i avgift för vård, omsorg och socialt stöd enligt 8 kap socialtjänstlagen (SoL) och 26 § hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

1.1 Huvudprinciper i avgiftsreglerna

Utgångspunkten är att de samlade avgifterna för hemtjänst, dagverksamhet, kommunal hälso- och sjukvård och trygghetslarm inte får uppgå till så stort belopp att den enskilde inte förbehålls tillräckliga medel för sina personliga behov (förbehållsbelopp/ minimibelopp). En högsta avgift, ett högkostnadsskydd, inom hemtjänst och kommunal hälso- och sjukvård har också lagstadgats samt en högsta avgift för bostad i särskilt boende som inte omfattas av hyreslagen. Förbehåll och avgift beräknas för varje enskild individ. I de fall makar eller sammanboende båda har insatser beräknas förbehåll och avgift för var och en av dem.

1.1.1 Högkostnadsskydd

Högkostnadsskyddet är den högsta avgift för insatser inom ramen för hemtjänst i ordinärt boende, omvårdnad i särskilt boende, dagverksamhet, kommunal hälso- och sjukvård och trygghetslarm där avgiften per månad får uppgå till högst en tolfedel av 0,5392 x prisbasbeloppet . Dessutom finns ett högkostnadsskydd i form av en högsta avgift för bostad i särskilt boende som får debiteras i de fall boendekostnaden inte omfattas av hyreslagens regler. Boendavgiften får per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,5539 x prisbasbeloppet .

1.1.2 Högkostnadsskydd i ordinärt boende

Beräkning av den enskildes avgiftsutrymme i ordinärt boende sker på följande sätt

Skattepliktig inkomst (antagande för de närmaste tolv månaderna)
+ övriga intäkter (utländska inkomster, stipendier etc.)
+ bostadsbidrag
+ bostadstillägg
+ särskilt bostadstillägg
- samtliga skatter
- bostadskostnad
- fastställt förbehållsbelopp (minimibelopp)
<hr/>
= Avgiftsutrymme (betalningsförmåga)

1.1.3 Högkostnadsskydd i särskilt boende

Beräkning av den enskildes avgiftsutrymme i särskilt boende sker på följande sätt

Skattepliktig inkomst (antagande för de närmaste tolv månaderna)
+ övriga intäkter (utländska inkomster, stipendier etc.)
+ bostadsbidrag
+ bostadstillägg
+ särskilt bostadstillägg
- samtliga skatter
- bostadskostnad
- fastställt förbehållsbelopp (minimibelopp)
<hr/>
= Avgiftsutrymme (betalningsförmåga)

Vid avgiftsberäkning läggs makars inkomst samman och fördelas därefter med hälften på vardera maken. Avgiften beräknas för vardera maken individuellt. Detsamma gäller för sammanboende och registrerade partners.

När avgifterna fastställs skall kommunen försäkra sig om att brukarens make eller sambo inte drabbas av en oskäligt försämrad ekonomisk situation.

2 Avgifter som avses

I kommunens avgifter och tillämpningsregler inom äldre- och funktionshinderomsorgen ingår avgifter för

- service, omvårdnad och socialt stöd
- vissa boendeformer
- kosten i ordinärt boende och i särskilt boende med gemensamt kosthåll
- hälso- och sjukvård
- transport av avliden

2.1 Avgifter som ingår i vård, omsorg och socialt stöd enligt socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen

De olika insatser som skall räknas samman och jämföras mot den enskildes högkostnadsskydd (maxtaxa) är följande

- Hemtjänst i ordinärt boende
- Omvårdnad i särskilt boende
- Hemsjukvård för personer i ordinärt boende
- Dagverksamhet
- Växelvård
- Korttidsvård
- Avlösning av anhörig utöver åtta (8) timmar per månad
- Övriga korttidsvistelser
- Trygghetslarm

2.2 Avgifter för olika boendeformer

En upplåtelse av bostad i kommunens särskilda boendeformer för äldre utgör inte ett hyresförhållande enligt hyreslagens mening. Där betalar brukaren den faktiska hyran.

2.3 Övrigt

För brukare i särskilt boende med gemensam kosthållning debiteras även kostavgift för måltider. Personer som har insatser med stöd av Lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS) får inte avgiftsbeläggas. I de fall den enskilde också har insatser med stöd av Sol. och/eller HSL ska avgifter och förbehållsbelopp beräknas på samma sätt som för övriga personer.

2.4 Avgift för transport av avliden

Avgiften ingår inte i maxtaxan.

3 Avgifter

3.1 Hemtjänst

Hemtjänst omfattar dels insatser av servicekaraktär och dels insatser för personlig omvårdnad. Med service avses bl.a. praktisk hjälp med hemmets skötsel som städning och tvätt, hjälp med inköp, ärende till post- och bankkontor. Med personlig omvårdnad avses de insatser som därutöver behövs för att tillgodose fysiska, psykiska och sociala behov som exempelvis hjälp för att kunna äta och dricka, klä och förflytta sig, sköta personlig hygien och i övrigt insatser som behövs för att bryta isolering eller för att den enskilde skall känna trygghet i det egna hemmet

3.1.1. Hemtjänsttaxa i ordinärt boende

Hemtjänstinsatserna i ordinärt boende beviljas i förväg per vecka eller månad efter individuell behovsprövning. Den enskilde brukaren betalar en timavgift som är 0,6 % av prisbasbeloppet för utförd tid, dock maximalt en tolfteedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet per månad.

Avgiften knyts till prisbasbeloppet och justeras årligen.

3.1.2 *Debitering av hemtjänst*

Brukaren betalar en avgift per timme för hemtjänstinsatser. Brukaren betalar för de hemtjänsttimmar som utförts. Vid dubbelbemanning d.v.s. om två personal utför arbetsuppgifter räknas dubbel tid. Vid månadens slut summeras tiden i minuter.

3.1.2. *Debitering av hemtjänst vid övergång från ordinärt boende till särskilt boende*

Brukaren betalar hemtjänstavgift för de hemtjänsttimmar som utförts i ordinärt boende. Därefter betalas omvårdnadsavgift för särskilt boende för de dygn som brukaren vistats på det särskilda boendet.

3.1.2.1. *Förändringar av inkomstförhållanden*

Vid en permanent förändring av inkomstförhållanden, som innebär ändrad inkomstklass i taxan, ändras avgiften först vid nästkommande månadsskifte.

3.1.2.2. Makar, registrerade partners och sammanboende

Makar, registrerade partners och sammanboendes disponibla inkomst sammanräknas och fördelas med hälften på vardera personen. Avgiften beräknas baserad på vars och ens behov av hemtjänst. Om en av personerna stadigvarande flyttat till en särskild boendeform skall den kvarboende personen, i det fall denne har hemtjänst för egen del, beräknas avgift för hemtjänst såsom för ensamstående. I övrigt se jämningsregler för makar och sammanboende vid inflyttning till särskildboendeform, enligt punkt 2.

3.1.2.3. Andra sammanboende

För andra personer som stadigvarande sammanbor med delad hushållsgemenskap skall förbehållsbelopp beräknas såsom för ensamstående. Boendekostnaden fördelas på var och en som ingår i hushållsgemenskapen. Avgiften beräknas var och en för sig efter de inkomster var och en har.

3.2. Trygghetslarm

Avgiften för beviljat trygghetslarm avser kostnaden för installation och insatser vid larm. Förlust och skadegörelse av trygghetslarm ersätts av den enskilde (inklusive moms).

Personer som bor i särskilt boende betalar ingen särskild avgift för trygghetslarm. Det ingår i omvårdnadsavgiften.

Avgiften för trygghetslarm fastställs till 0,5 % av prisbasbeloppet per månad och ingår i maxtaxan.

3.3. Avgift för tillfällig vistelse i särskild boendeform enligt SoL.

Avgiften fastställs till 0,153 % av prisbasbeloppet per dygn. Avgiften ingår i maxtaxa. Avgift för kost tillkommer. Se 3.8.3.

3.4. Avgift för dagverksamhet

Med dagverksamhet avses biståndsbeviljad dagvård för personer med demenssjukdom. Avgiften fastställs till 0,4 % av prisbasbeloppet per månad. (se 7.8.1). Avgiften ingår i maxtaxa. Avgift för kost tillkommer.

3.5. Avgift för HSL-insatser

Avgiften har fastställts av kommunfullmäktige den 17 november 2017 och ingår i maxtaxan. Avgiften är 0,22 % av prisbasbeloppet per besök och rör personer i ordinärt boende. Högst tre besök per månad ska faktureras och avgiften ingår i maxtaxan. Med besök avses en insats där någon form av bedömning eller behandling utförs av sjuksköterska, sjukgymnast/fysioterapeut eller arbetsterapeut.

3.6. Avgiftsfria insatser

- Boendestöd enligt Sol.
- Kontaktpersoner enligt Sol.
- Avlösning av anhörig enligt Sol. åtta (8) timmar per månad.
- Ledsagning enligt Sol.

3.7. Omvårdnadsavgift i särskild boendeform

Brukare i särskild boendeform debiteras omvårdnadsavgift med en tolftedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet per månad.

I särskilt boende med gemensam kosthållning tillkommer avgift för matservice. Måltidsabonnemang/heldygnskost fastställs till 6,3 % av prisbasbeloppet.

Avgiften är knuten till prisbasbeloppet och justeras årligen.

3.7.1. Makar och sammanboende som båda flyttar till särskild boendeform

Makar och sammanboende med var sin bostad i särskild boendeform betraktas som ensamstående i avgiftshänseende och debiteras avgift efter vars och ens inkomstförhållande.

För makar och sammanboende som delar en gemensam bostad i den särskilda boendeformen sammanräknas inkomsterna, förbehållsbelopp beräknas för var och en av dem som makar och avgift beräknas för var och en för sig.

3.7.2. Debitering och reducering av omvårdnadsavgift

Vid frånvaro från den särskilda boendeformen som varar minst sju dagar avräknas vårdavgiften efter antalet frånvarodagar per kalendermånad. Vid kortare frånvaro än sju dagar avräknas ingen avgift. Planerad frånvaro ska meddelas minst sju dagar i förväg. Hyra eller boendeavgift reduceras inte. För planerad eller oplanerad sjukhusvistelse medges avdrag från avgiften under de dagar som sjukhusvistelsen pågår.

3.7.3. Boendeavgift i kommunens särskilda boendeformer

För boende i särskilda boendeformer som ej omfattas av hyreslagens regler och där ett hyresavtal inte föreligger debiteras en boendeavgift på en tolftedel av 0,5539 gånger prisbasbeloppet per månad.

3.7.4. Hyreskontrakt

Bostäder i kommunens särskilda boendeformer upplåtes med hyreskontrakt med den enskilde hyresgästen. Av kontraktet framgår att den boende avstår från besittningsrätt.

3.8. Kost

Kost kan ges i form av distribution av matportioner i ordinärt boende, som måltid vid dagverksamhet eller som ett måltidsabonnemang i särskilt boende. Avgiften för kost i ordinärt boende kan högst uppgå till den avgift som gäller för måltidsabonnemang per månad.

3.8.1. Avgift för kost

Personer i ordinärt boende som inte har hemtjänstinsats betalar en matdistributionsavgift med 300 kr i månaden.

Priset för portion eller måltid vid dagverksamhet fastställs till 0,1 % av prisbasbeloppet per måltid, dock högst den avgift som gäller för måltidsabonnemang per månad (se 3.8.2)

Dygnsportion beräknas genom att avgiften för ett måltidsabonnemang multipliceras med 12 månader och divideras med 365 dagar.

En dygnsportion består av frukost, lunch, i förekommande fall mellanmål och middag/kvällsmål. Ingen avgift tas ut för för- och eftermiddagskaffe.

3.8.2. Kostavgift i särskilt boende

Den som stadigvarande bor i särskilt boende med gemensam kosthållning betalar för ett månadsabonnemang. Måltidsabonnemang/heldygnskostnad fastställs till 6,3 % av prisbasbeloppet per månad.

3.8.3. Kostavgift vid tillfällig vistelse enligt Sol

Den som bor tillfälligt i särskilt boende betalar en kostavgift. Antal dagar beräknas från ankomstdag till dag före avresedag. Om vistelsen är längre än kalendermånad betalas månadsabonnemang.

3.8.4. Kostavgift vid korttidsvistelse enligt LSS

Den som har korttidsvistelse med stöd av LSS betalar en kostavgift per dygn och antal dagar beräknas från ankomstdag till dag före avresedag. För underåriga barn utan egen pension debiteras förälder/ vårdnadshavare avgift för kost.

3.8.5. Reducering och avdrag av matserviceavgift

Vid frånvaro från den särskilda boendeformen som varar minst sju dagar avräknas kostavgiften per dag efter antalet frånvarodagar per kalendermånad. Vid kortare frånvaro än sju dagar avräknas ingen avgift. Planerad frånvaro ska meddelas minst sju dagar i förväg.

Vid korttidsvistelse enligt Sol. eller LSS reduceras matserviceavgiften med 40 % (reducering för lunch och mellanmål) om lunchen intas på annat håll under hela eller delar av korttidsvistelsen.

För planerad eller oplanerad sjukhusvistelse medges avdrag från matserviceavgiften under de dagar som sjukhusvistelsen pågår. Avdrag för matserviceavgift medges även för icke verkställd korttidsvistelse (Sol. eller LSS) om tillfällig sjukdom styrks med läkarintyg.

3.8.6. Näringspreparat

Brukare som får sitt födointag, delvis eller helt, genom näringslösning (sondmatning) betalar samma avgift som för ordinarie kost. Om sondmatningen intas hela dagar och är individuellt förskriven, medges kostavdrag de dagar som insatsen pågår.

3.9. Transport av avliden

När en person avlider i en sådan boendeform eller bostad som avses i 5 kap 5 § 2 st. och 5 kap 7 § 3 st. samt 7 kap 1 § 2 p. socialtjänstlagen skall en läkare konstatera dödsfallet och utfärda behövliga intyg.

Kommunen ansvarar för att den avlidne transporteras till och förvaras i bårhus till dess stoftet kan överlämnas till de anhöriga för kistläggning. Kommunens ansvar upphör när detta skett.

Anhöriga, närstående eller annan som ordnar med begravningen kan välja att själva ta över ansvaret och beställa transport till bårhus. I detta fall uppstår ett avtalsförhållande och ett betalningsansvar mellan dödsboet och transportören, utan att kommunen berörs. Kommunens ansvar upphör när kroppen på de anhörigas uppdrag lämnas ut till transportören. I dessa fall ska transportören fakturera dödsboet. De anhörigas val samt vidtagna åtgärder ska dokumenteras i patientjournalen. Avgiften för transporten är kommunens självkostnad d.v.s. transportörens fakturerade kostnader.

4 Inkomstbegrepp

Den enskilde har skyldighet att lämna uppgifter om inkomster och andra förhållanden som behövs för att beräkna förbehållsbelopp och avgifter. När brukare av någon anledning inte lämnar uppgifter till kommunen får kommunen använda sig av tillgängliga uppgifter t.ex. från Försäkringskassan och Skatteverket.

4.1 Huvudregel

Huvudtillämpningen av avgiftssystemets nettoinkomstbegrepp är att den enskildes olika bruttoinkomster läggs samman varefter samtliga skatter avräknas. Bostadsbidrag och särskilt bostadstillägg skall räknas som inkomst.

4.2 Följande inkomster räknas samman

- Aktuella pensionsinkomster under innevarande år
- Äldreförsörjningsstöd
- Aktuella förvärvs- och kapitalinkomster
- Inkomst av tjänst, inkomst av aktiv- och passiv näringsverksamhet, inkomst av kapital, vissa typer av ersättningar som är undantagna från inkomstskattelagstiftningen i Sverige
- Bostadsbidrag, bostadstillägg och särskilt bostadstillägg
- Livräntor, underhållsbidrag, underhållsstöd, barnbidrag, stipendier, vårdbidrag för vård och tillsyn m fl övriga bidrag
- Övriga inkomster

Förmögenhet påverkar inte inkomstens storlek.

Om brukaren är gift skall makarnas samlade inkomster avgöra avgiftsunderlagets storlek. Makarnas inkomster skall läggas samman och därefter fördelas med hälften på vardera maken (tudelningsprincipen). Detsamma gäller för registrerade partners eller sammanboende.

4.3 Följande skatter och avgifter avräknas från inkomsterna

- Kommunal och statlig inkomstskatt samt skatt på inkomst av kapital
- Fastighetsavgift och fastighetsskatt enligt senaste taxering
- Övriga avgifter och skatter i samband med taxering

4.4 Ändrade inkomstförhållanden

Den enskilde är skyldig att själv informera om ändrade förhållanden som sker under året och som kan påverka beräkningen av avgiften. I de fall uppgifter framkommer om ändrade förhållanden beträffande inkomster under innevarande år skall hänsyn tas till detta vid nettoinkomstberäkningen.

Avgiften för hemtjänst och dagverksamhet eller för bostad i sådant särskilt boende som inte omfattas av bestämmelserna i 12 kapitlet i jordabalken (hyreslagen) skall ändras om något förhållande som påverkar avgiftens storlek har ändrats. Ändring av avgiften skall gälla från och med månaden efter den månad då anledning till ändringen uppkom. Om förhållandena som var skäl till att avgiften ändrades avser hela månaden gäller ändringen från och med den månaden som anledning till ändringen uppkom.

Avgifterna får räknas om utan föregående underrättelse om ändringen föranleds av förändringar i prisbasbeloppet. Varje nytt beslut ska meddelas den enskilde. Av beslutet ska framgå underlaget för den nya avgiften.

5 Bostadskostnader

5.1 Beräkning av bostadskostnader

Den faktiska bostadskostnaden för olika bostadstyper beräknas med vissa undantag enligt de schablonregler som tillämpas av Försäkringskassan vid beräkning av bl.a. bostadstillägg.

För sammanboende makar, sambor eller registrerade partners skall bostadskostnaden för var och en av dem utgöra hälften av den framräknade faktiska bostadskostnaden.

6 Förbehållsbelopp

Med förbehållsbelopp avses det belopp som den enskilde skall ha rätt att behålla av sina egna medel innan avgift får tas ut för hemtjänst, dagverksamhet och kommunal hälso- och sjukvård respektive bostad i sådant särskilt boende som inte omfattas av hyreslagen. Förbehållsbeloppet skall beräknas med ledning av ett minimibelopp (minimiförbehållsbelopp) i fråga om kostnader för personliga behov och övriga normala levnadskostnader utom boendekostnaden.

Kommunen kan i vissa situationer bestämma förbehållsbeloppet till en högre nivå än minimibeloppet om det finns särskilda behov. Se 6.2. Behovet skall vara av varaktig karaktär och avse ett väsentligt högre belopp. I undantagsfall får kommunen bestämma förbehållsbeloppet till en lägre nivå än minimibeloppet. Se 6.3. Detta får dock ske endast om en brukare inte har en kostnad som förbehållsbeloppet skall täcka därför att denna kostnad ingår i avgiften för hemtjänst/omvårdnad, dagverksamhet eller ingår i avgiften för hyran för bostad i särskilt boende *eller* tillhandahålles kostnadsfritt.

6.1 Förbehållets storlek

Förbehållsbeloppets lägsta nivå (minimibelopp) per månad är fastställt till en tolftedel av 1,3546 x prisbasbeloppet för ensamstående och en tolftedel av 1,1446 x prisbasbeloppet för var och en av sammanlevande makar, sambor eller registrerade partners.

Utöver förbehållsbeloppet skall den enskilde förbehållas medel för sin faktiska boendekostnad.

Förbehållsbeloppet samt boendekostnaden skall avräknas mot den enskildes nettoinkomster innan avgiften bestäms.

Förbehållsbeloppet skall täcka normalkostnader för följande poster

- Kläder, skor, fritid, resor
- Livsmedel för den som bor i ordinärt boende
- Hygien, förbrukningsvaror
- Dagstidning, telefon, TV-avgift
- Möbler och husgeråd, hemförsäkring, hushållsel

- Tandvård, öppen hälso- och sjukvård, läkemedel samt läkarbesök

Kostnaderna för utgiftsposterna som inryms i förbehållsbeloppet beräknas av Konsumentverket för varje år.

Det är i första hand kommunens ansvar att utreda om den enskilde har behov av ett högre minimibelopp och om avgiften därför måste sänkas.

6.2 Höjning av förbehållsbeloppet

Om den enskilde på grund av särskilda omständigheter varaktigt har behov av ytterligare medel ska förbehållsbeloppet fastställas till en högre nivå. Behovet ska avse belopp om minst 200 kronor per månad och kostnaden ska vara regelbundet återkommande under större delen av året.

6.2.2 Generell höjning

Yngre personer har ofta merkostnader som skall beaktas i skälig omfattning. Det kan gälla ökade kostnader för mat eller i samband med arbete, fritid och aktivt liv, familjeliv eller bosättning.

Förbehållsbeloppet för brukare under 65 år fastställs till en tolfte del av 1,4901 x prisbasbeloppet per månad för ensamstående och en tolfte del av 1,2591 x prisbasbeloppet för var och en av makar, registrerad partner eller sammanboende.

6.2.3 Individuell höjning

Det kan finnas andra omständigheter eller behov som medför att ett högre förbehållsbelopp bör fastställas. Exempel på detta kan vara om en person har underhållskostnader för barn, fördyrade kostnader för mat eller resor, t.ex. arbets- och sjukresor, eller kostnader för god man. Kostnader som täcks av annat bidrag eller ersättning t.ex. handikappersättning ska ej föranleda höjning av förbehållsbeloppet.

6.3 Sänkning av förbehållsbeloppet

Om den enskilde inte har en utgiftspost som ingår i det angivna förbehållsbeloppet därför att kostnaden ingår i avgiften för vård, omsorg- och socialt stöd eller i avgiften för boendet i en särskild boendeform kan kommunen minska förbehållsbeloppet.

6.3.2 Generell sänkning

I det fall hushållsel ingår i hyran eller boendeavgiften skall förbehållsbeloppet sänkas med belopp motsvarande det belopp som framräknats av Konsumentverket årligen.

6.3.3 Individuell sänkning

En individuell bedömning skall göras av om en enskild inte har en utgiftspost som ingår i förbehållsbeloppet. I sådana fall ska förbehållsbeloppet sänkas.

6.4 Särregler för barn och ungdomar

För hemmavarande barn i åldern 0-18 år som är enda insatsmottagaren i hushållet utgår ingen hemtjänstavgift. Ersättning för kost kan tas ut i förekommande fall.

För ungdomar under 19 år i eget boende med egen inkomst av pension eller förvärvsinkomst och som är insatsmottagare gäller samma förbehållsbelopp som för vuxna i åldern 19-64 år.

6.5 Tillägg för hushåll med barn eller ungdomar 0-18 år

För hushåll med hemmavarande barn eller ungdomar skall förbehållsbeloppet höjas med belopp enligt riksnormen för försörjningsstöd.

6.6 Beslut om förbehållsbelopp

Den enskilde har rätt att överklaga kommunens beslut om förbehållsbelopp.

6.7 Beslut om prisbasbeloppet

Riksdagen fastställer prisbasbeloppet årligen utifrån vilket förbehållsbeloppet beräknas.

7 Jämkningsregler

7.1 Ensamståendes flyttning till särskild boendeform

Vid ensamståendes flyttning till bostad i särskild boendeform skall den enskilde ges ekonomisk möjlighet att avveckla sin tidigare bostad. Denna avvecklingstid får uppgå till högst tre månader. Under den tid som den enskilde har dubbla bostadskostnader, dock högst tre månader, avräknas faktiska bostadskostnaderna för båda bostäderna mot nettoinkomsterna.

I de fall den enskildes högkostnadsskydd blir negativt sedan bostadskostnader och förbehållsbelopp avräknats från nettoinkomsterna sker dock ingen jämkning av hyresavgiften i den särskilda boendeformen.

7.2 Jämkning när en av två makar flyttar till en särskild boendeform

7.2.2 Tudelningsprincipen

När den ene av två makar flyttar permanent till en bostad i särskild boendeform skall makarnas nettoinkomster sammanräknas och därefter delas lika vid avgiftsberäkningen.

För var och en avräknas den faktiska bostadskostnaderna för respektive bostad och var och en skall garanteras det förbehållsbelopp som gäller för ensamstående.

Tudelningsprincipen skall dock endast tillämpas i de fall makarna gynnas i avgiftshänseende, d.v.s. i regel när maken med den högsta inkomsten flyttar till den särskilda boendeformen. I annat fall bestäms avgifterna efter de inkomster makarna har var för sig.

7.2.3 Kvarboendeskydd

Om den kvarboende maken trots detta förfarande inte har tillräckligt med medel i nivå med förbehållsbelopp och hyra skall ytterligare medel överföras från den andra makens nettoinkomster för att täcka denna skillnad. Därefter beräknas förbehållsbelopp och avgifter för den make som flyttat till den särskilda boendeformen på basis av de kvarvarande nettoinkomster som denna har.

7.2.4 Omprövning vid ändrad pensionsstatus

När en av två makar/partners flyttar till särskilt boende rekommenderas att ansökan om ändrad pensionsstatus lämnas till Pensionsmyndigheten för att få en annan beräkning av pensionen. Efter att Pensionsmyndigheten ändrat pensionsstatus för makar som lever med skild hushållsgemenskap skall ny avgiftsprövning ske i och med att makarna då får ändrade inkomster, bostadskostnader etc.

I de fall då makar inte ansökt om ändrad pensionsstatus ska makarnas net-inkomster sammanräknas och därefter delas lika vid avgiftsberäkningen. För var och en

avräknas nettohyran för respektive bostad och var och en ska garanteras de förbehållsbelopp som gäller för ensamstående i ordinärt respektive vård- och omsorgsboende.

7.3 Jämkning vid tillfällig vistelse i särskild boendeform

7.3.1 Jämkning av bostadskostnaden

Vid tillfällig vistelse debiteras ingen avgift för bostaden i den särskilda boendeformen. Om den tillfälliga vistelsen övergår till permanent boende debiteras bostadskostnaden från och med nästkommande månad efter beslutet, varvid tillämpning enligt punkterna 7.1 (ensamståendes flytt till särskild boendeform) och 7.2 (Jämkning när en av två makar flyttar till en särskild boendeform) gäller.

7.3.2 Tillämpning för makar vid tillfällig vistelse

När en av två makar bor tillfälligt i särskild boendeform skall samma beräkningsförfarande gälla som vid permanent vistelse dvs. enligt punkterna 7.2.2 (tudelningsprincipen) och 7.2.3 (kvarboendeskydd) ovan.

7.4 Jämkning vid sjukhusvistelse

För brukare som varit inlagd för sjukhusvård skall jämkning av de sammanlagda avgifterna göras med hänsyn till kostnaderna för sjukhusvistelse. För personer i särskild boendeform med heldygnskost skall avdrag göras med kommunens avgift för kosten det antal dagar som sjukhusvistelsen varar. Vid beräkning av antal vård dagar räknas inskrivningsdag, men ej utskrivningsdag från sjukhuset.

7.5 Sammanboende

Vad som sägs i ovanstående jämningsregler om makar och registrerade partners gäller även för de som är sammanboende i sambolagens mening d.v.s. de som lever under äktenskapsliknande förhållanden trots att äktenskap inte ingåtts.

8 Allmänna bestämmelser

8.1 Debiteringsrutiner

Debitering av avgifter sker månadsvis i efterskott (obs den samlade avgiften måste uppgå till minst 150 kr, om inte påförs den samlade avgiften på nästkommande faktura). Debitering av hyror för bostäder i särskilda boendeformer sker månadsvis innevarande månad.

För personer i särskilda boendeformer som f.n. betalar hyran i efterskott får undantag göras från denna regel.

8.2 Försäkringsfall

I de fall hemtjänstinsatserna skall bekostas av annan än den som får bistånd, på grund av skadeståndsrättsliga skäl eller försäkring, uttas kommunens faktiska kostnader för insatsen.

8.3 Retroaktiv debitering och återbetalning

Brukaren är skyldig att anmäla sådana förändrade inkomst-, förmögenhets-, bostadsförhållanden och andra omständigheter som kan medföra ändring av avgift.

Förändringar enligt första stycket kan innebära retroaktiv debitering av brukaren eller återbetalning från kommunens sida från tidpunkt för de förändrade förhållandena.

8.4 Uppgiftsvägran

När brukaren av någon anledning inte lämnar erforderliga uppgifter för avgiftsprövning påförs högsta avgift i inkomstrelaterad taxa. Kommunen har även rätt att använda sig av tillgängliga uppgifter från t.ex. Försäkringskassan.

8.5 Boende i annan kommun eller i privat anläggning

För personer som erhåller bostad och vård i boendeform i annan kommun eller i privat boendeform och där Knivsta kommun har betalningsansvar gäller samma avgiftsregler som i kommunens egna boendeformer.

8.6 Allmän årlig omprövning av avgifter

En allmän omprövning av förbehållsbelopp, inkomster och avgifter skall ske vid varje årsskifte med tillämpning av ändrade prisbasbelopp, skattebestämmelser och inkomstuppgifter m.m.

8.7 Avgiftsbefrielse

Avgiftsbefrielse kan medges på grund av särskilda omständigheter även i fall då den enskilde har en betalningsförmåga. Personer som på grund av funktionsnedsättning har stora behov av stöd och omvårdnadsinsatser och som säger nej till dessa

insatser om en avgift tas ut kan få avgiftsbefrielse om det innebär stor risk för ett allvarligt försämrat tillstånd om insatsen uteblir.

8.8 Beslut om avgifter och jämkning

Beslut om förbehållsbelopp, avgifter och jämkning av avgifter i det enskilda fallet är myndighetsutövning. *Socialnämnden beslutar om delegation.*

Brukaren skall erhålla ett skriftligt avgiftsbeslut där det framgår hur avgiften beräknats och hur den enskilde kan överklaga beslutet.

9 Överklagningsrätt

Beslut om regler för avgifter inom äldre- och handikappomsorgen fattas av kommunfullmäktige. Sådana beslut kan överklagas genom laglighetsprövning. Beslut om förbehållsbelopp och avgift för den enskilde kan överklagas genom förvaltningsbesvär av den som är berörd av beslutet eller dennes ställföreträdare.

Handläggare
Mary Nilsson
Utvecklingsledare

Tjänsteskrivelse
Datum
2018-05-21

Diarienummer
SN-2018/146

Socialnämnden

Revidering av avgifter och tillämpningsregler inom äldre- och funktionshinderomsorgen i Knivsta kommun

SN-2018/146

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslår kommunstyrelsen besluta att föreslå kommunfullmäktige besluta att revidera avgifter inom äldre- och funktionshinderomsorgen

Sammanfattning

Socialnämnden föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att revidera avgifter för äldre- och funktionshinderomsorgen. Förändringarna är mest språkliga och anpassade till gällande praxis. Socialnämnden föreslår också en höjning av avgiften för trygghetslarm, från 0,4 % till 0,5 % av prisbasbeloppet per månad och att avgiften ska ingå i maxtaxan.

Bakgrund

Kommunfullmäktige i Knivsta kommun fastställde den 17 juni 2010 de nu gällande avgifterna för äldre och funktionshinderomsorgen (då kallad äldre- och handikappomsorg).

Ärendet

De nu gällande avgiftsreglerna har setts över för att säkra att begrepp och hänvisning till lagstiftning är anpassat till nu gällande praxis. Språkliga förändringar har gjorts och det kapitel som rör vilka avgifter som kan tas ut har lyfts upp så att det kommer direkt efter det inledande kapitlet. Avgifterna fastställs numera, i enlighet med meddelandeblad från Socialstyrelsen, efter beräkning med en procentsats per månad.

Avgifterna för hälso- och sjukvård reviderades 17 november 2017, och innebörden av det beslutet finns med som en information.

Idag betalar varje person avgift för trygghetslarm utanför den maxtaxa som annars beräknas för t.ex. hemtjänstinsatsen och kostnaden är 179 kronor per månad. Eftersom trygghetslarm är ett komplement till andra insatser föreslås därför att den kostnaden också ska ingå i maxtaxan. De flesta kommuner i landet räknar in avgiften för trygghetslarm i maxtaxan.

Ekonomisk konsekvensanalys

180 personer har trygghetslarm idag. Cirka 100 av dessa har även andra insatser beviljade och deras avgifter för trygghetslarm kommer därmed att ingå i maxtaxan. För cirka 80 personer skulle avgiften höjas från dagens 182 kronor till 228 kronor per månad.

Nettoeffekten blir cirka 236 tkr lägre intäkter till kommunen. Förslaget i övrigt ger inga ekonomiska konsekvenser.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Mats Ståhl Elgström

Socialchef

Beslutet ska expedieras till:

Akten

Kommunstyrelsen

Barnchecklista inför beslut

1. Påverkar beslutet barn?

Enligt FN är alla under 18 år
att betrakta som barn

Ja

Nej

Förklara oavsett svar.

Ärendet rör i huvudsak vuxna från 18 år, men det förekommer att barn får insatser på grund av sin funktionsnedsättning. I dessa fall blir dock inte barnet betalningsskyldigt.

*Om, **ja fortsätt** med frågorna.*

2. Hur har barns bästa beaktats?

Utgångspunkten är att föräldrar tar ansvar för barnets kostnader för insatser och på sätt beaktas barnets bästa.

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

Inga kända

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja

Nej

Inte aktuellt. Beslutet rör inte övergripande flerårig plan/ flerårigt styrdokument

Om ja, förklara på vilket sätt barn varit delaktiga i beslutet, vilka åsikter barnen lyft fram samt hur dessa åsikter beaktats i beslutet. Om nej, förklara varför barn inte tillfrågats.